

Seksjon for strategi og utredning (Arbeidssted)
Postboks 7700
5020 BERGEN

Vår referanse: 2018/36717-14
Saksbehandler: Elisabeth Havnen
Dato: 28. juni 2019
Deres ref.:

Vedtak om helseverngodkjenning - Ulsmåg skole

Miljørettet helsevern ved Helsevernenheten fører tilsyn med skoler og har godkjenningsmyndighet etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. Alle skoler skal ha en godkjenning etter forskriften.

Ulsmåg skole har søkt om godkjenning etter forskriften

Skolen er en ny skole, og søkte om godkjenning etter forskriften 22.01.2015.

Miljørettet helsevern ved Helsevernenheten fatter følgende vedtak:

Med delegert myndighet og med hjemmel i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v. § 6, gis Ulsmåg skole helseverngodkjenning for en normalkapasitet på 600 elever, med følgende forutsetninger:

- Fordelingen av elever på de ulike trinnene er slik at alle elevene har tilgang til garderobeplasser i rimelig avstand fra sitt trinns garderobeareal og base.
- Fordelingen av elever er slik at arealnormen på 2 – 2,5 m² etterleves. Areal til lærer / andre ansatte kommer i tillegg. I alle undervisningsrom skal det ikke være flere personer enn at arealet per person er minimum 2 m².
- Det skal være minimum 1 toalett per 20 elever.

Med normalkapasitet på 600 menes det at skolen kan ha *noen* flere elever enn 600 dersom forutsetningene er oppfylt.

Saksopplysninger

Dokumentunderlag

Vi viser til søknad om helseverngodkjenning av Ulsmåg skole mottatt 22. januar 2015, ferdigbefaring 17. september 2015, gjennomgang av skolens internkontrollsystem etter forskriften 7. januar 2016, oppfølgingstilsyn 22. august 2018 og rapport etter dette sendt 31. august 2018. Vi purret på manglende dokumentasjon 2. januar 2019 og har mottatt dokumentasjon i perioden 15. januar til 22. mars 2019. Vi forhåndsvarslet helseverngodkjenning av skolen den 30. april 2019. Vi har ikke mottatt merknader eller innsigelser til vårt forhåndsvarsel om vedtak innen den fastsatte fristen.

Miljørettet helsevern har avventet varsel om helseverngodkjenning i påvente av at noe arbeid på ventilasjonsanlegget ved 3. base ferdigstilles. Utskrifter fra SD-anlegget viste at CO₂-konsentrasjonen aldri oversteg grenseverdien på 1000 ppm CO₂, men den gikk heller ikke under 800 ppm CO₂ (ref. e-post mottatt 15. januar 2019). Det er uvanlig. Miljørettet helsevern har ikke mottatt bekreftelse på at arbeidet er ferdigstilt, men siden luftskiftet på basen er innenfor grenseverdien velger vi likevel å fatte vedtak om helseverngodkjenning.

Til stede på ferdigbefaring var representanter for Artec AS Rune Tangen og Jan Magne Iversen, Gerd Hole fra Etat for utbygging, Geir Knutsen fra Byrådsavdeling for barnehage og skole, rektor Trude Wedervang samt Randi M. Hetland fra Miljørettet helsevern.

Beskrivelse av søknaden

Søknaden gjelder godkjenning av Ulsmåg skole. Det opplyses at skolen er dimensjonert for 600 elever. Skolen er en barneskole med elever fra 1. til 7. trinn.

Beskrivelse av skolen

Adresse: Totlandsveien 53, gårds- og bruksnummer: 46/1, 46/2, 46/3 og 46/4
Eier av virksomheten: Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett, Bergen kommune
Eier av eiendom: Etat for bygg og eiendom, Bergen kommune
Rektor: Trude Wedervang

Netto undervisningsareal er oppgitt til 2 395 m², tilleggsareal og spesifisert læringsareal til 1 518 m² og fellesareal til 464 m². Skolen er universelt utformet, og det er gjort ekstra tilpassinger for svaksynte elever.

Skolen er tilkoblet offentlig vann- og avløpssystem.

Skolen har balansert ventilasjonsanlegg.

Skolen er universelt utformet.

Skolen har 39 toaletter som er tilgjengelig for elevene. Av disse er 7 HCWC.

Utearealet er oppgitt å være cirka 15 800 m². Skolens uteareal tilfredsstiller dermed ikke veiledende norm på 22 500 m² for en skole med 600 elever, og det kan ikke påregnes at utvidelse av skolen vil bli godkjent.

Skolebygningen er i 2 etasjer, med følgende fordeling av fasiliteter:

1. etasje

Undervisningsareal for 1. trinn, SFO-base, garderobe for 3. og 4 trinn med tilhørende toaletter, grupperom, bibliotek, formidlingsrom, desentraliserte lærerarbeidsplasser, samt alle spesialrom: musikk, forsker/naturfag, ulike formingsrom inkludert lager/rom for keramikkovn, volleyballhall med garderober og styrkerom, helsesøster/lege, kjøkken, kantine, personalflyø og tekniske rom.

2. etasje

Undervisningsareal 2. til 7. trinn, samt garderobes for 2. og 5. til 7. trinn, gruppe- og formidlingsrom, toaletter.

Utearealet er tilrettelagt med følgende fasiliteter:

Skoleplass med noen lekeapparater, fotballbane og naturtomt. I tillegg har skolen tilgang på en til fotballbane i umiddelbar nærhet til skolen.

Skolens internkontrollsystem

Forskriftens krav: Skoler skal ha internkontrollsystem som sikrer at kravene i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler etterleves. Internkontrollsystemet skal være oversiktlig og kjent for personalet. Internkontrollsystemet skal revideres jevnlig.

Ulsmåg skole sitt internkontrollsystem etter forskriften ble gjennomgått 7. januar 2016. Til stede var rektor Trude Wedervang, avdelingsleder Britt Grieg, Geir Knutsen fra Byrådsavdeling for barnehage og skole samt Randi M. Hetland fra Miljørettet helsevern. Skolen har etablert et internkontrollsystem som synes å ivareta forskriftens krav. Rektor kunne vise frem nesten alle etterspurte dokumenter og rutiner.

På oppfølgingstilsyn 22. august 2018 ble funn i internkontrollsystemet bekreftet lukket. Til stede på dette tilsynet var rektor Trude H Wedervang, vedlikeholdstekniker Torbjørn Hordvik, Jarle Sundbotten fra EBE, Geir Knutsen fra BBSI, samt overingeniørene Randi M. Hetland og Elisabeth Havnen fra Miljørettet helsevern. I etterkant av dette tilsynet har Miljørettet helsevern ventet på dokumentasjon fra skolen for å kunne fullføre helseverngodkjenningprosessen.

Ved fremtidige tilsyn vil internkontrollsystemets funksjon i praksis bli vektlagt.

Vurdering

Ulsmåg skole holder til i et nytt og moderne bygg. De oppgitte undervisningsarealene vurderes som tilstrekkelige i forhold til det omsøkte antall elever. Det er noen grupperom som ikke har direkte dagslys, det er viktig at skolen påser at det ikke er enkeltelever som oppholder seg i disse rommene mer enn to timer daglig.

Skolens uteareal på egen tomt er litt lite, men skolen har gode uteareal i umiddelbar nærhet av eget område. Blant annet har skolen tilgang på en idrettsbane nord for skolen i friminutt og midttid, og det er kort vei til egnede friluftsområder. Det er imidlertid noe avstand til uteområdet nord for skolen, og dette området er også i gul støysone fra Totlandsveien. Støy fra veien ble ikke oppfattet som et problem ved tilsynene, og det er sannsynlig at støyen fra veien er mest påtakelig i rushtiden. Dersom støyen oppleves som høy ved senere tilsyn, eller at elever og ansatte ved skolen opplever den som plagsom, kan krav om støymåling og eventuelt støyskjerming bli aktuelt.

Det er en rampe fra skoleplassen og ned til fotballbanen sør for skolen. Rampen er tilrettelagt for at bevegelsehemmede kan benytte den, men den er ikke sikret med gjerder. Det er bekreftet at utformingen av rampen oppfyller regelverket, men rampen kan likevel være et risikomoment. Skolen bør derfor ha rutiner og risikovurderinger som dekker risiko ved bruk av rampen.

Ventilasjonsanlegget benyttes til å redusere radonnivået til et forsvarlig nivå i skolens åpningstid, og skolen har etablert rutiner som skal sikre at ventilasjonsanlegget er påslått når bygget er i bruk. Det er opplyst at det vil bli etablert radonbrønner i de områdene som hadde høyest målinger i løpet av 2019, og radonverdier vil reduseres til akseptabelt nivå.

Det er rektors ansvar å påse at fordelingen av elever er slik at arealnormen på 2 – 2,5 m² overholdes og at elevene har tilgang på garderobeplass og hovedundervisningsareal i rimelig avstand til sitt trinns garderobeareal og base. Areal til lærere kommer i tillegg.

Det ser ut til at skolens internkontrollsystem fungerer godt. Det er likevel viktig at skolen fortsetter arbeidet og reviderer sitt internkontrollsystem jevnlig slik at det til enhver tid er tilpasset skolens behov.

Vi gjør oppmerksom på at utvidelse eller endring av skolens drift, normalt krever at det søkes om ny godkjenning etter forskriften.

Med hilsen
Helsevernenheten

Viviann Sandvik - Avdelingsleder Miljørettet helsevern
Elisabeth Havnen - Overingeniør Miljørettet helsevern

Dokumentet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Ulsmåg skole, Seksjon for strategi og utredning (Arbeidssted) - Merete Rosvold
Bogen, Seksjon for strategi og utredning (Arbeidssted) - Ylva-Helen Svanberg Helle, EBE
Byggtekniskavdeling sentralt (Arbeidssted)

Informasjon og forvaltningsrettigheter

Regelverk som gjelder for saken

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Lov om folkehelsearbeid (Folkehelseloven)

Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (Forvaltningsloven) §§ 11, 16, 18 og 19

Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (Offentleglova) §§ 1-3 og 13 - 15

Miljø og helse i skolen - Helsedirektoratets veileder IS-2073 til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler m.v.

Bergen kommunes delegeringsvedtak som gir leder for Miljørettet helsevern fullmakt til å fatte vedtak etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler.

Dere har rett til veiledning

Parter i saken kan kontakte oss dersom det er behov for veiledning i saken, informasjon om gjeldende lover, forskrifter og vanlig praksis, fremgangsmåte ved klage eller annen informasjon for å ivareta sine interesser. Parter i saken er de som blir berørt av vår beslutning, jmfør forvaltningsloven § 2 e. Vi har veiledningsplikt etter forvaltningsloven § 11.

Innsyn og partsinnsyn

Det er rett til innsyn i sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Informasjon om klagerett

Dere har rett til å klage på vedtaket i henhold til forvaltningsloven kapittel VI, Om klage og omgjøring. Klagen skal skrives til Fylkesmannen i Hordaland, men sendes til Etat for helsetjenester, Solheimsviken 9, 5058 Bergen. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes, som beskrevet i forvaltningsloven § 32. Klagen bør begrunnes. Fristen for å klage er 3 uker fra dette brevets mottaksdato.

Klager kan også forelegges Sivilombudsmannen.

Grønt telefonnummer: 800 800 39

Nettadresse: www.sivilombudsmannen.no

Vår kontaktinformasjon

Ikke send personlige eller sensitive opplysninger per epost.

Adresse: Etat for helsetjenester, Solheimsgaten 9, 5058 Bergen.

Epostadresse: mhv@bergen.kommune.no

Telefonnummer: 55 56 52 00.